
Wstęp

Ekonomiczne Problemy Usług nr 90, 5-8

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wstęp

Poziom dynamiki procesów ekonomiczno-społecznych we współczesnym świecie w coraz większym zakresie jest powiązany ze zdolnościami przekształcania nowej wiedzy w produkty i usługi. Stąd też powodzenie ekonomiczne tak podmiotów gospodarczych, jak i całych gospodarek związane jest z kształtowaniem motywacji do tworzenia i wykorzystania wiedzy za pośrednictwem między innymi innowacyjnej przedsiębiorczości. Wiedza, rozumiana jako zasób, pod koniec XX wieku wyraźnie zwiększyła swój wpływ na przebieg procesów gospodarczych. Wyczerpywanie się potencjału rozwoju przemysłu stymulowało poszukiwanie nowych motorycznych sił rozwoju. Jako jedna z nich postrzegany jest rozwój nauki, a przede wszystkim umiejętność jej komercyjnego zastosowania. Procesy innowacyjne są więc kluczem do budowania potencjału rozwoju. Nic dziwnego, że stają się centralnym punktem polityki gospodarczej państw wysokorozwiniętych oraz kluczowym obszarem zarządzania dla rozwijających się przedsiębiorstw.

Procesy innowacyjne przebiegają w specyficznym układzie powiązań obejmującym sieci przedsiębiorstw, instytucje naukowo-badawcze i pozarządowe, rząd, administrację publiczną oraz inicjatywy obywatelskie. Jednocześnie coraz większą rolę odgrywają współzależności zachodzące między dynamiką tworzenia i rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw, ofertą instytucji naukowo-badawczych a organizacją regionów i dostępnością wyspecjalizowanych instrumentów finansowych. W postrzeganiu innowacji i procesu innowacyjnego odchodzimy od pojedynczego zdarzenia na rzecz kompleksu zjawisk i zdarzeń tworzących nowe produkty, wzorce, technologie oraz usługi. Pojawiają się nowe tendencje w postrzeganiu i kształtowaniu procesów innowacyjnych w gospodarce. Często są one w coraz większym stopniu oparte na modelu otwartych innowacji, w ramach którego ścisłej ochronie podlega jedynie kluczowa wiedza podmiotów, a w ramach pozostałych jej części stosuje się różne strategie współpracy z partnerami zewnętrznymi.

Problematyka innowacyjności przedsiębiorstw i całej gospodarki ma szczególne znaczenie dla gospodarki polskiej i europejskiej. Mówimy o europejskim paradoksie, czyli sytuacji, kiedy wyniki badań, publikacje i patenty europejskich naukowców w małym zakresie przekładają się na rynkowe zastosowania w nowych produktach, technologiach i usługach. Europejska gospodarka pomimo znaczących starań wciąż bazuje na starych paradygmatach, w których brakuje rynkowej orientacji działalności naukowo-badawczej. Po ponad dwudziestu latach transformacji polska gospodarka ciągle charakteryzuje się bardzo niskimi wskaźnikami innowacyjności w porównaniu z innymi państwami europejskimi, co należy uznać za zagrożenie dla jej międzynarodowej konkurencyjności w przyszłości. Z tego powodu aktywizacja współpracy świata nauki i gospodarki powinna stać się priorytetem w ramach polityki gospodarczej. Widoczna jest potrzeba kompleksowych działań i programów wypracowanych w kraju, odpowiadających naszej mentalności i specyfice instytucjonalnej. Realizacja tych założeń wymaga ścisłej współpracy z przedsiębiorstwami oraz zrozumienia przebiegu, uwarunkowań i współzależności procesu przedsiębiorczego i procesu innowacyjnego. Tylko wtedy możliwe jest efektywne włączenie sfery gospodarczej w działania dotyczące komercjalizacji wiedzy.

Z inicjatywy Katedry Efektywności Innowacji Uniwersytetu Szczecińskiego i Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce podczas seminarium zorganizowanego w dniach 1–5 września 2006 roku w Pobierowie *Innowacje, Przedsiębiorczość i Gospodarka Oparta na Wiedzy* podjęto próbę budowy platformy dyskusji i współpracy środowisk naukowych i praktyki gospodarczej zajmującej się szeroko rozumianą problematyką innowacji w procesach gospodarowania. Prezentowany kolejny Zeszyt Naukowy z serii Ekonomiczne Problemy Usług jest efektem tej współpracy w 2011 roku. W publikacji zawarto referaty, które są rezultatem:

- VI Letniej Szkoły Innowacji – *Sieć partnerstwa na rzecz wzrostu innowacyjności polskiej gospodarki*, która w tym roku odbyła się w dniach 27–28 września w Rogowie, a wiodącym partnerem była Katedra Przedsiębiorczości i Polityki Przemysłowej Uniwersytetu Łódzkiego;
- konferencji naukowej pt. *Nowe trendy i wyzwania w innowacyjnej przedsiębiorczości*, która została zorganizowana z okazji 20-lecia Katedry Przedsiębiorczości i Polityki Przemysłowej Uniwersytetu Łódzkiego.

W obydwu przedsięwzięciach wzięło udział ponad 60 osób z różnych środowisk: nauka (m.in. katedry innowacji oraz przedsiębiorczości), ośrodki innowacji (parki i inkubatory technologiczne, centra transferu technologii) i administracja publiczna (Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Ośrodek Przetwarzania Informacji). Omawiane spotkania są rzadką formą integracji środowiska naukowego, gospodarczego i administracji. Dyskusja i wymiana doświadczeń wnoszą istotny wkład w ciągle niedoskonały system innowacji w Polsce. Uczestnicy podkreślają efektywność przyjętej formuły organizacyjnej. Spotkania i dyskusja organizowane przez SOOIPP umożliwiają przede wszystkim:

- wymianę doświadczeń, poglądów, wyników badań i rezultatów prac aplikacyjnych;
- integrację środowiska i pogłębienie kontaktów krajowych i międzynarodowych osób oraz instytucji;
- rozwój wiedzy o najnowszych mechanizmach transferu i komercjalizacji osiągnięć naukowych;
- promocję dobrych praktyk w zakresie pobudzania innowacyjności, głównie w wymiarze regionalnym;
- koordynację prac badawczych i projektów realizowanych w różnych ośrodkach akademickich i instytucjach wsparcia, doskonalenie kadr i kompetencji zespołów.

O sukcesie pomysłu zadecydowało zaangażowanie partnerów niniejszej inicjatywy, tj.: Katedry Efektywności Innowacji Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Katedry Przedsiębiorczości i Polityki Przemysłowej Uniwersytetu Łódzkiego oraz Katedry Zarządzania Innowacjami Szkoły Głównej Handlowej.

Podejmowane w trakcie spotkań dyskusje mają szczególne znaczenie w kontekście budowy nowoczesnej gospodarki bazującej na zdolnościach innowacyjnych. Letnia Szkoła Innowacji jest często pierwszym miejscem prezentacji wyników prac młodych pracowników nauki, oceną projektów badawczych i przygotowaniem ich do obrony. Jednocześnie wszystkie referaty są poddane selektywnej ocenie. Zebrane w bieżącym roku wyniki pracy zostały zawarte w czterech tomach:

- *Kształtowanie procesów innowacyjnych w nowoczesnych organizacjach;*

- *Uwarunkowania innowacyjności przedsiębiorstw w kontekście regionalnym i sektorowym;*
- *Strategiczne uwarunkowania kształtowania potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw;*
- *Otoczenie instytucjonalne jako stymulator procesów B+R i innowacji w gospodarce.*

Tom niniejszy *Kształtowanie procesów innowacyjnych w nowoczesnych organizacjach* zawiera publikacje odnoszące się do organizacyjnych aspektów procesu innowacyjnego w przedsiębiorstwach. Zostały one ujęte w cztery grupy problemowe: proces przedsiębiorczy i proces innowacyjny – dwie strony tego samego medalu?; przedsiębiorczość i innowacje – perspektywa organizacji i jej otoczenia; zachowania strategiczne w innowacyjnym biznesie; innowacyjne przedsiębiorstwo – zasoby i kompetencje.

Zapraszając do lektury, pragniemy podziękować wszystkim Autorom za udział w dyskusji i przygotowanie przedstawionych tekstów oraz Zarządowi SOOIPP za stworzenie bardzo efektywnej platformy kontaktów i współpracy różnych środowisk, kluczowych dla nowoczesnego myślenia o procesach innowacyjnych.

Pamięci prof. dr. hab. Krzysztofa B. Matusiaka

Na przygotowaniach do kolejnych edycji Letniej Szkoły Innowacji oraz na aktywność całego środowiska związanego z badaniami i ze wspieraniem innowacyjności w Polsce położyła się cieniem niespodziewana i nagła śmierć naszego drogiego kolegi i długoletniego prezesa SOOIPP, prof. dr. hab. Krzysztofa B. Matusiaka. Był on, od samego początku, jednym z organizatorów i najaktywniejszych uczestników kolejnych edycji Letniej Szkoły Innowacji.

Sylwetka prof. dr. hab. K.B. Matusiaka – s. 303.

Łódź, Poznań, Szczecin, Warszawa – lipiec 2012 r.